

CEL STRATEGICZNY 1: Profilaktyka problemów zdrowia psychicznego i poprawa dobrostanu psychicznego społeczeństwa jako wyraz realizacji celu operacyjnego 3 Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020

Cel operacyjny		Zaplanowane interwencje		Czas realizacji	Podmioty realizujące	Miernik efektywności
1	Zwiększenie dostępu do informacji o lokalnie dostępnych formach opieki zdrowotnej i pomocy społecznej	1.1	Aktualizacja przewodnika informującego o lokalnie dostępnych formach opieki zdrowotnej, pomocy społecznej i aktywizacji zawodowej dla osób z zaburzeniami psychicznymi.	2019-2022	Stowarzyszenie Rodzin „Otwarty umysł”	Przewodnik po dostępnych formach opieki zdrowotnej, pomocy społecznej i aktywizacji zawodowej dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Przewodnik powstał w ramach zadania publicznego „Promocja zdrowia psychicznego i zapobieganie zaburzeniom psychicznym” realizowanego przez Stowarzyszenie Rodzin „Otwarty Umysł” i współfinansowanego przez Wydział Zdrowia Miasta Rzeszów w 2020 r.
					Urząd Miasta Rzeszowa	
					Rzeszowskie Stowarzyszenie Solis Radius	
		1.2	Przekazywanie uczniom w szkołach informacji, gdzie można uzyskać pomoc, zgodnie z oczekiwaniami zgłaszających się uczniów. Rozpowszechnianie informacji z nazwami placówek, gdzie można znaleźć pomoc psychologiczną.	2019-2022	Placówki oświatowe	57 placówek oświatowych: liczba udzielonych porad - 12 352, liczba osób korzystających z pomocy - 9 967.
2	Przeciwdziałanie czynnikom ryzyka zaburzeń psychicznych	2.1	Promocja zdrowia psychicznego i zapobieganie zaburzeniom psychicznym w tym przeciwdziałanie alkoholizmowi, narkomanii, przemocy w rodzinie i rówieśniczej oraz wspieranie pomocy i oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi jako wyraz Programu Promocji Zdrowia i Profilaktyki dla Miasta Rzeszowa na lata 2016-2022 (pkt 9).	2019-2020	MOPS Organizacje pozarządowe Urząd Miasta Rzeszowa	Na terenie Miasta Rzeszowa w 2023 r. działało 7 placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży w ramach realizacji zadań publicznych w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, w tym: 5 świetlic profilaktyczno-wychowawczych dla dzieci oraz 2 Kluby Wsparcia dla młodzieży. Placówki te prowadzone są zgodnie z obowiązującymi przepisami ze szczególnym uwzględnieniem ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej. Placówki zapewniają dzieciom uczęszczającym na zajęcia opiekę i wychowanie, pomoc w nauce, organizację czasu wolnego, rozwój zainteresowań oraz dożywanie przez min. 4 godziny dziennie we wszystkie dni robocze. Łącznie z zajęć w placówkach korzystało 246 dzieci, z czego 195 w świetlicach i w klubach 51. W 2023 r. realizowane było zadanie: „Osoba niepełnosprawna pełnoprawnym członkiem społeczności lokalnej”, Sekcja Rejonowych zespołów Pracowników Socjalnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rzeszowie prowadziła działania edukacyjne i informacyjne w stosunku do 249 rodzin. Praca socjalna ukierunkowana była na: - motywowanie do systematycznego leczenia, w tym specjalistycznego, - motywowanie do konsultacji z lekarzem psychiatrą, - motywowanie do ustalenia stopnia niepełnosprawności, - pomoc przy wypełnianiu dokumentów, - informowanie o formach wsparcia instytucjonalnego, - zachęcanie do korzystania z grup wsparcia dla osób uzależnionych, do udziału w grupach AA, - uświadamianie niepodejmowania leczenia uzależnień, - uświadamianie skutków uzależnienia. Dział ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w 2023 r. podejmował czynności edukacyjne i informacyjne wobec rodziców małoletnich dzieci, które były ujęte w procedurę w liczbie 265. Zespół ds. Asysty Rodzinnej: 2 warsztaty kompetencji rodzicielskich z cyklu "Rodzicem być" udział 5 rodziców z rodzin gdzie występuje choroba psychiczna, problem uzależnienia lub była stosowana przemoc.

		2.2	Aktywizacja i integracja społeczna osób z niepełnosprawnością oraz grup zagrożonych marginalizacją jako wyraz celu strategicznego obszaru priorytetowego IV: „Osoby z niepełnosprawnością oraz zagrożone wykluczeniem społecznym” Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2016-2022.	2019-2022	MOPS Organizacje pozarządowe Urząd Miasta Rzeszowa	1. W ramach aktywizacji i integracji społecznej i zawodowej osób zagrożonych marginalizacją, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej współpracuje z Centrum Integracji Społecznej, które realizuje zadanie publiczne w zakresie reintegracji społecznej i zawodowej dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w rozumieniu ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym. Zadanie ma na celu rozwinięcie i wzmocnienie aktywności i samodzielności życiowej, społecznej oraz zawodowej uczestników. W 2023 r. na zajęcia w CIS zostało zakwalifikowanych 48 uczestników. 2. Zadanie Prowadzenie Ośrodka Wsparcia – Klubu Samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi. W 2023 r. 33 osoby - mieszkańcy Miasta Rzeszowa, którzy ze względu na przebyte choroby psychiczne wymagają włączenia społecznego, aktywizacji i nauki i podtrzymywania umiejętności społecznych. Ośrodek Wsparcia Integra dla osób z zaburzeniami psychicznymi prowadzony jest codziennie, w dni robocze przez co najmniej 6 godz. dziennie. W ramach zadania realizowane są zajęcia kulinarne, arteterapia, spotkania indywidualne z psychologiem, terapia zajęciowa oraz udział w spotkaniach, warsztatach, wydarzeniach, organizowanie wycieczek. 3. Dodatkowo realizowane jest zadanie dla osób z zaburzeniami psychicznymi pn.: „Aktywni mimo niepełnosprawności”- w ramach zadania realizowano następujące działania dla 33 osób dorosłych mieszkańców Miasta Rzeszowa wykluczonych społecznie ze względu na przebyte choroby psychiczne: - zajęcia muzyczne, - zajęcia reedukacyjne, - hortiterapię, - zajęcia informatyczne, - zajęcia rehabilitacyjne, - zajęcia integracyjno – rehabilitacyjne. W 2023 r. na zadanie przeznaczono 41 000,00 zł. Pracownicy socjalni MOPS w Rzeszowie kierują osoby do udziału w kursach zawodowych. W 2023 r. skierowano 10 osób.
--	--	-----	---	-----------	--	---

CEL STRATEGICZNY 2: Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej opieki adekwatnej do ich potrzeb oraz skoordynowanie dostępnych form opieki i pomocy jako wyraz realizacji celu głównego Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2018-2023

Cel operacyjny		Zaplanowane interwencje		Czas realizacji	Podmioty realizujące	Miernik efektywności
1	Upowszechnienie zróżnicowanych form pomocy i oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi w zakresie pomocy bytowej, mieszkaniowej, stacjonarnej, samopomocy środowiskowej	1.1	Działalność Domów Pomocy Społecznej przeznaczonych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, Warsztatów Terapii Zajęciowej, Środowiskowego Domu Samopomocy, prowadzenie kuchni dla ubogich oraz schroniska dla bezdomnych mężczyzn i schroniska dla bezdomnych kobiet.	2019-2022	Dom Pomocy im. Józefa Jaklińskiej w Rzeszowie	Celem działania Domu Pomocy Społecznej jest zapewnienie mieszkańcom warunków bezpiecznego i godnego życia, intymności, niezależności dostosowanej do poziomu sprawności i podtrzymywanie samodzielności. Dom zapewnia całodobową opiekę polegającą na świadczeniu usług bytowych, opiekuńczych i wspomagających na poziomie obowiązującego standardu. Zakres i formy usług Domu są dostosowane do indywidualnych potrzeb mieszkańców. Wydatki związane z zapewnieniem całodobowej opieki mieszkańcom oraz zaspokajaniem ich niezbędnych potrzeb bytowych i społecznych w całości pokrywa Dom. Dom umożliwia i organizuje mieszkańcom pomoc w korzystaniu z przysługujących i na podstawie odrębnych przepisów świadczeń zdrowotnych. Dom ma zasięg ponadgminny i przeznaczony jest dla 85 osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie.
					Warsztaty Terapii Zajęciowej	Liczba uczestników - 50 osób.
					Środowiskowy Dom Samopomocy "Niezapominajka"	Utworzenie ŚDS „Niezapominajka” w grudniu 2021 r. Zwiększenie liczby miejsc statutowych w 2023 r. z 25 na 30. Łączna liczba osób korzystających w roku 2021 - 8, w 2022 - 40, w roku 2023 łącznie skorzystało 44 osób. Liczba dodatkowych aktywności w 2022 r. - 15, w 2023 r.- 50.
					Środowiskowy Dom Samopomocy ul. Ofiar Katynia	Liczba osób z zaburzeniami psychicznymi skierowanych do ŚDS: 10.
					Schronisko dla bezdomnych mężczyzn	Od 2019 roku schronisko dla mężczyzn w Rzeszowie pełni funkcję schroniska z usługami opiekuńczymi. Schroniska takie mają za zadanie: 1. umożliwienie prawidłowego funkcjonowania osobom bezdomnym z niepełnosprawnością (osobom wymagającym pomocy osób trzecich, a niewymagających umieszczenia w zakładzie opiekuńczo-leczniczym lub domu pomocy społecznej); 2. umożliwienie powrotu do zdrowia poprzez monitorowanie systematycznego zażywania leków, wizyt lekarskich, zmiany opatrunków; 3. zwiększenie komfortu, przestrzeni mieszkalnej, swobody przebywania w grupie, zapewnienie intymności poprzez umieszczenie osoby w wydzielonej sali mieszkalnej; 4. zapewnienie regularnych posiłków, w razie potrzeby donoszenie do łóżka i pomoc w spożyciu; 5. zapewnienie odpowiedniego, specjalistycznego sprzętu ułatwiającego prawidłowe funkcjonowanie, takiego jak łóżka ortopedyczne, wózki inwalidzkie, chodziki, balkoniki itp.; 6. aktywizowanie podopiecznych do regularnego dbania o swoje zdrowie; 7. regularną kontrolę stanu higienicznego odzieży podopiecznych i w razie potrzeby jej wymianę; 8. zapewnienie sanitariatów umożliwiających stały dostęp do bieżącej ciepłej i zimnej wody oraz gwarantujących możliwość przeprowadzenia zabiegów higienicznych; 9. zapewnienie zajęć rehabilitacyjnych i aktywizacyjnych ukierunkowanych na wzmacnianie aktywności fizycznej poprzez kształtowanie umiejętności samodzielnego poruszania się w miarę indywidualnych możliwości; 10. rozwijanie umiejętności zaspokajania własnych potrzeb oraz rozwiązywania problemów poprzez stały nadzór i indywidualną rozmowę z podopiecznymi.
		1.2	Zapewnienie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.	2019-2022	MOPS	60 osób w 2023 r. skorzystało z pomocy w formie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.
					Schronisko dla bezdomnych kobiet	Na terenie miasta Rzeszowa brak schroniska dla bezdomnych kobiet. Schronisko zlokalizowane jest w miejscowości Raclawówka gm. Boguchwała.

		1.3	Udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej w ramach umowy z POW NFZ na realizację świadczeń w rodzaju Opieka Psychiatryczna i Leczenie Uzależnień.	2019-2022	SP ZOZ Nr 1 w Rzeszowie	SP ZOZ Nr 1w Rzeszowie w ramach umowy z POW NFZ na realizację świadczeń w rodzaju Opieka Psychiatryczna i Leczenie Uzależnień w 2023 r. udzielał świadczeń zdrowotnych w następujących Poradniach: 1. Poradnia Zdrowia Psychicznego - udzielono 13 215 porad/sesji 2 307 pacjentom, 2. Poradnia Psychologiczna - udzielono 2 761 porad/sesji 280 pacjentom, 3. Poradnia Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży - udzielono 4 058 porad/sesji 1198 pacjentom, 4. Poradnia Autyzmu Dzieci - udzielono 3 402 porad 1025 pacjentom.
--	--	-----	---	-----------	--------------------------------	--

			SP ZOZ CLU	F63.0 patologiczny hazard Liczba leczonych: 28 Liczba udzielonych świadczeń: 366 F43 Reakcja na ciężki stres i zaburzenia adaptacyjne (współzależnienie) Liczba leczonych: 56 Liczba udzielonych świadczeń: 651 F10.2 Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania spowodowane używaniem alkoholu Liczba leczonych: 531 Liczba udzielonych świadczeń: 5363 F19.2 Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania spowodowane używaniem wielu narkotyków Liczba leczonych: 17 Liczba udzielonych świadczeń: 59
1.4	Kontynuacja realizowanych w poprzednich latach programów z zakresu zdrowia psychicznego: „Zdrowe dziecko – zdrowa rodzina - zdrowe społeczeństwo”.	2019-2022	SP ZOZ Nr 1 w Rzeszowie	Brak realizacji.
1.5	Rehabilitacja społeczna osób z zaburzeniami psychicznymi obejmująca: a) dofinansowanie ze środków PFRON działalności dwóch warsztatów terapii zajęciowej, w których rehabilitację ma zapewnionych 90 uczestników, b) dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, c) dofinansowanie do uczestnictwa osoby niepełnosprawnej w turnusie rehabilitacyjnym, d) dofinansowanie likwidacji barier funkcjonalnych (architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych).	2019-2022	MOPS Urząd Miasta Rzeszowa	Liczba uczestników Warsztatów Terapii Zajęciowej - 90 (w tym 44 osoby z zaburzeniami psychicznymi). Liczba dzieci i osób dorosłych, które otrzymały dofinansowanie - 908 (w tym osoby z zaburzeniami psychicznymi).
1.6	Wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo beneficjentów programu w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji. poprzez realizację programu „Aktywny Samorząd”.	2019-2022	MOPS Urząd Miasta Rzeszowa	Liczba zadań w ramach programu - 16. Liczba uczestników programu - 171 (w tym osoby z zaburzeniami psychicznymi).

		1.7	Działalność Stowarzyszenia Rodzin "Otwarty Umysł" polegająca na wspieraniu rodzin i osób z zaburzeniami psychicznymi (szczególnie schizofrenią), rehabilitacji społecznej oraz integracji ze społecznością lokalną.	2019-2022	Stowarzyszenie Rodzin "Otwarty Umysł" Urząd Miasta Rzeszowa	4 projekty zrealizowane we współpracy z Urzędem Miasta Rzeszowa: - Dzienny Ośrodek Wsparcia - Klub Samopomocy „Integra” dla osób z zaburzeniami psychicznymi; - Prowadzenie poradnictwa psychologicznego dla osób z niepełnosprawnościami; - Prowadzenie działań aktywizujących na rzecz osób w wieku senioralnym; - Osoba niepełnosprawna pełnoprawnym członkiem społeczności lokalnej 1 projekt we współpracy z regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej w Rzeszowie: - Poradnictwo specjalistyczne - niezbędna pomoc dla osób po kryzysach psychicznych W ramach realizacji projektów oraz działalności statutowej Stowarzyszenia zrealizowano łącznie 27 działań: - współpraca z Instytutem Praw Pacjenta, Rzecznikiem Praw Pacjenta, Federacją Stowarzyszeń Rodzin Osób Chorujących Psychiczenie „Rodziny”, - społeczność terapeutyczna -1 - zajęcia grupowe z psychologiem – 1 - trening kulinarny – 1 - terapia zajęciowa – 1 - pomoc w załatwianiu spraw bieżących – 1 - zajęcia muzyczne – 1 - zajęcia reedukacyjne -1 , - zajęcia z hortiterapii – 1, - zajęcia informatyczne – 1, - zajęcia rehabilitacyjne – 1, - zajęcia integracyjno-rehabilitacyjne – 1, - zajęcia szkoleniowe – psychologia wpływu społecznego – 1, - grupy wsparcia – 1, - terapia indywidualna – , - porady telefoniczne – 1, - usprawnianie funkcji poznawczych -1, - rehabilitacja ruchowa – 1, - spotkania tematyczne – cukrzyca, insulinooporność, odżywianie – 1, - spotkania integracyjno-aktywizujące – 1, - grupowe poradnictwo socjalne - 1, - spotkania grupowe z lekarzem psychiatrą - 1, - spotkania grupowe z psychologiem -1, - spotkania indywidualne z psychologiem – 1, - zajęcia grupowe z psychologiem z treningu umiejętności społecznych - 1.
		1.8	Działalność Rzeszowskiego Stowarzyszenia Na Rzecz Dzieci Niepełnosprawnych i Autystycznych "Solis Radius" polegająca na edukacji, wspieraniu dzieci ze spektrum autyzmu, dorosłych ze spektrum autyzmu oraz ich rodzin. Diagnostyka, terapia oraz psychoedukacja osób ze spektrum autyzmu. Uspołecznianie osób z ASD.	2019- 2022	Rzeszowskie Stowarzyszenie Na Rzecz Dzieci Niepełnosprawnych i Autystycznych "Solis Radius"	Realizowanie programu kompleksowej pomocy dzieciom w wieku rozwojowym opartej na wczesnej diagnostyce oraz terapii zaburzeń neurologicznych i ruchowych. Realizacja zadań w placówce przededukacyjnej oraz szkolnej według autorskiego programu terapeutycznego, zindywidualizowanego dla każde dziecko. W przedszkolu każde z dzieci jest pod opieką swojego terapeuty prowadzącego, który opracowuje zalecenia dla rodziców do pracy w domu. Podczas pobytu w przedszkolach dzieci oprócz realizacji indywidualnego programu terapii, uczestniczą w intensywnych terapii grupowej. Biorą też udział w treningu umiejętności społecznych, dostosowanym do możliwości i potrzeb każdego dziecka. Oprócz tego, prowadzone są zajęcia grupowe z treningu uwagi – Attention Autism Giny Davies. Szkoła SOLIS RADIUS to miejsce w którym m.in: realizowane są cele edukacyjne poprzez dobrze określone cele terapeutyczne pod superwizją specjalisty, kształtowane są optymalne warunki do rozwoju społecznego i intelektualnego uczniów oraz do zdobywania przez nich nowych umiejętności do życia w społeczeństwie klasy i rodziny, uczniowie są otoczeni fachową opieką dydaktyczno-wychowawczą i specjalistyczną.

2	Znoszenie barier w dostępie do wczesnej pomocy psychospołecznej	2.1	Współpraca i koordynacja działań w obszarze pomocy społecznej jako wyraz celu strategicznego 1 obszaru priorytetowy I: „System pomocy społecznej” Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2016-2022.	2019-2022	MOPS	Zgodne ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych.
					Urząd Miasta Rzeszowa	
3	Rozwój wsparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi	3.1	Prowadzenie przez organizacje pozarządowe placówek wsparcia dziennego (świetlic), realizujących programy profilaktyczne dla dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych, zagrożonych patologiami.	2019-2022	Urząd Miasta Rzeszowa Organizacje pozarządowe	Prowadzenie Dziennego Ośrodka Wsparcia – Klubu Samopomocy „Integra” przez Stowarzyszenie Rodzin „Otwarty Umysł”.
		3.2	Ośrodek Wsparcia Klub Samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi, prowadzony przez Stowarzyszenie Rodzin „Otwarty Umysł”.	2019-2022	Urząd Miasta Rzeszowa Stowarzyszenie Rodzin „Otwarty Umysł”	Prowadzenie Dziennego Ośrodka Wsparcia – Klubu Samopomocy „Integra” dla osób z zaburzeniami psychicznymi dla 27 osób (w 2023 r skorzystało 33 osoby): - spotkania społeczności terapeutycznej -122 godz. przy ul. Kraszewskiego 1 i 122 godz. przy ul. Potockiego 1 - terapia zajęciowa – 1342 godz. ul. Kraszewskiego 1 i 1342 godz ul. Potockiego 1 - trening kulinarny - 610 godz. ul. Potockiego 1 - zajęcia grupowe z psychologiem – 188 godz. ul. Potockiego 1 - pomoc w załatwianiu spraw bieżących - 48 godz. ul. Potockiego 1
		3.3	Prowadzenie Dziennego Ośrodka Wsparcia – Klubu Samopomocy „Integra” dla osób z zaburzeniami psychicznymi.	2019-2022	Stowarzyszenie Rodzin “Otwarty Umysł”	Prowadzenie Dziennego Ośrodka Wsparcia – Klubu Samopomocy „Integra” dla osób z zaburzeniami psychicznymi dla 27 osób (w 2023 r skorzystało 33 osoby) - spotkania społeczności terapeutycznej -122 godz. przy ul. Kraszewskiego 1 i 122 godz. przy ul. Potockiego 1 - terapia zajęciowa – 1342 godz. ul. Kraszewskiego 1 i 1342 godz ul. Potockiego 1 - trening kulinarny - 610 godz. ul. Potockiego 1 - zajęcia grupowe z psychologiem – 188 godz. ul. Potockiego 1 - pomoc w załatwianiu spraw bieżących - 48 godz. ul. Potockiego 1
4	Aktywizacja zawodowa osób z zaburzeniami psychicznymi	4.1	Kampania promocyjna adresowana do pracodawców promująca zatrudnianie osób niepełnosprawnych, w tym z zaburzeniami psychicznymi obejmująca: prezentację programu na stronach www Urzędu, plakaty, ulotki i materiały promocyjne, audycje radiowe. Organizacja giełd pracy i współorganizowanie targów pracy. Bezpośrednie kontakty na linii pracodawca – pośrednik pracy zmierzające do poznania postaw pracodawców na temat zatrudniania osób z zaburzeniami psychicznymi, na otwartym rynku pracy oraz zmiana negatywnych przekonań. Informowanie pracodawców o korzyściach płynących z zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami.	2019-2022	Powiatowy Urząd Pracy	Promowanie zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami wśród pracodawców Informowanie o korzyściach wynikających z ich zatrudniania - ilość podjętych działań - 106. Liczba zorganizowanych spotkań i szkoleń związanych z problematyką osób z niepełnosprawnościami - ilość udziałów w takich spotkaniach i szkoleniach - 6. Organizacja spotkań osób z niepełnosprawnościami z pracodawcami - 3 spotkania. Promocja działań na rzecz aktywizacji zawodowej osób z niepełnosprawnościami w mediach lokalnych, na stronie internetowej PUP, w mediach społecznościowych. Przesyłanie informacji o podejmowanych działaniach do innych jednostek (Urząd Miasta, Powiat Rzeszowski, Urzędy Gmin itp.) - 59. Powiatowy Urząd Pracy na bieżąco w ramach swoich działań informuje na stronie internetowej o realizowanych działaniach skierowanych dla osób z niepełnosprawnościami, rozpowszechnia materiały promocyjne i informacyjne o realizowanych w PUP programach i projektach na rzecz osób z niepełnosprawnościami, uczestniczy w spotkaniach i szkoleniach związanych z problematyką niepełnosprawności, aktywnie współpracuje z ZUS, MOPS, PFRON, Powiatową Społeczną Radą do Spraw Osób Niepełnosprawnych, organizacjami pozarządowymi oraz fundacjami w zakresie zadań na rzecz osób z niepełnosprawnościami w celu wyrównywania ich szans i przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu, uczestniczy w spotkaniach i szkoleniach związanych z problematyką niepełnosprawności.

		4.2	Rozszerzone usługi rynku pracy dostosowane do potrzeb osób z zaburzeniami psychicznymi: a) poradnictwo zawodowe – przygotowanie indywidualnych ścieżek rozwoju edukacyjno-zawodowego (Indywidualne Plany Działań), b) doradztwo w zakresie aktywizacji zawodowej w ramach instrumentów rynku pracy, c) pośrednictwo pracy. Porady grupowe i informacje grupowe.	2019-2022	Powiatowy Urząd Pracy	Poradnictwo zawodowe dla osób z niepełnosprawnościami (porady indywidualne, grupowe, badania testowe, informacje grupowe) – 54. Udział osób z niepełnosprawnościami w aktywnych formach wsparcia (prace interwencyjne, roboty publiczne, bon na zasiedlenie, staż, szkolenie) - 15. Pośrednictwo pracy - liczba pozyskanych wolnych miejsc pracy dla osób z niepełnosprawnościami - 361. Osoby z niepełnosprawnościami które podjęły zatrudnienie - 260. Powiatowy Urząd Pracy w ramach swoich działań prowadzi aktywne pośrednictwo pracy dla osób z niepełnosprawnościami, udziela pomocy w znalezieniu i doborze odpowiedniej pracy zgodnej z kwalifikacjami lub doświadczeniem zawodowym konkretnej osoby, przedstawia bezrobotnemu lub poszukującemu pracy możliwości innej pomocy przy braku ofert pracy, informuje o aktualnej sytuacji i przewidywanych zmianach na lokalnym rynku pracy, informuje o wolnych miejscach pracy dla osób z niepełnosprawnościami i oczekiwaniach pracodawców, informuje o warunkach pozyskania środków na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej, możliwości udziału w aktywnych formach wsparcia takich jak staże, szkolenia, prace interwencyjne, oraz możliwościach zdobywania lub podnoszenia kwalifikacji zawodowych przez osoby z niepełnosprawnościami, prowadzi aktywizację osób z niepełnosprawnościami które są długotrwale bezrobotne.
--	--	-----	--	-----------	-----------------------	---

CEL STRATEGICZNY 3: Upowszechnienie środowiskowego modelu psychiatrycznej opieki zdrowotnej oraz zróżnicowanych form pomocy i oparcia społecznego jako wyraz realizacji celu operacyjnego 3 Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020 oraz celu głównego 1 Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2018-2023.

Cel operacyjny		Zaplanowane interwencje		Czas realizacji	Podmioty realizujące	Miernik efektywności
1	Udzielanie wsparcia psychologiczno- pedagogicznego uczniom, rodzicom i nauczycielom	1.1	Wspieranie rozwoju dzieci i młodzieży oraz udzielanie dzieciom, młodzieży i rodzicom pomocy psychologiczno- pedagogicznej przez Poradnię Psychologiczno- Pedagogiczną Nr 2.	2019-2022	PPP Nr 2 Placówki oświatowe	Liczba uczestników: 3590, liczba wydanych opinii: 3800, liczba wydanych orzeczeń: 1245, uczestnicy terapii logopedycznej: 130, terapia pedagogiczna i inne: 101, Inne formy poradnictwa: 702, liczba rodziców: 702.
		1.2	Wczesna interwencja terapeutyczna i pomoc dziecku zagrożonemu autyzmem oraz jego rodzinie.	2019-2022	SP ZOZ Nr 1	Liczba pacjentów/rodziców, którzy objęci zostali opieką logopedy oraz psychologa w Poradni Autyzmu Dzieci SP ZOZ NR 1 w Rzeszowie przy ulicy Hetmańskiej 21 w ramach umowy z POW NFZ na realizację świadczeń w rodzaju Opieka Psychiatryczna i Leczenie Uzależnień w 2023 r.: - logopeda: 14 pacjentów/rodziców (336 porad), - psycholog: 30 pacjentów/rodziców (517 porad). Ponadto w 2023 r. SP ZOZ Nr 1 w Rzeszowie nie prowadził konsultacji w placówkach edukacyjnych, do których uczęszczają dzieci z autyzmem oraz spotkań grupowych o charakterze grup wsparcia dla rodziców.
		1.3	Udzielanie pomocy psychologiczno- pedagogicznej dzieciom i młodzieży w przedszkolach, szkołach i placówkach.	2019-2022	PPP Nr 2	Konsultacje pedagogiczne: 2534, konsultacje psychologiczne: 2764, szkolenia rad pedagogicznych i warsztaty dla nauczycieli: 404 osoby.
					Placówki oświatowe	84 placówki oświatowe: Liczba zrealizowanych konsultacji pedagogicznych - 22 919, Liczba zrealizowanych konsultacji dla rodziców dzieci z zaburzeniami psychicznymi - 3 100.
					SP ZOZ Nr 1	W Ośrodku Rehabilitacji Diennej dla Dzieci, który wchodzi w skład SP ZOZ Nr 1 w Rzeszowie nie udzielono pomocy psychologiczno- pedagogicznej dzieciom i młodzieży w placówkach przedszkolnych, szkolnych w 2023 r. W ramach umowy z POW NFZ na udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej w systemie podstawowego szpitalnego zabezpieczenia świadczeń opieki zdrowotnej w w/w Ośrodku w 2023 r. udzielono świadczeń zdrowotnych dzieciom do 7 roku życia.
					Rzeszowskie Stowarzyszenie Na Rzecz Dzieci Niepełnosprawnych i Autystycznych „Solis Radius”	Realizacja zadań w placówce przededz szkolnej oraz szkolnej według autorskiego programu terapeutycznego, zindywidualizowanego dla każde dziecko. W przedszkolu każde z dzieci jest pod opieką swojego terapeuty prowadzącego, który opracowuje zalecenia dla rodziców do pracy w domu. Podczas pobytu w przedszkolach dzieci oprócz realizacji indywidualnego programu terapii, uczestniczą w intensywnych terapii grupowej. Biorą też udział w treningu umiejętności społecznych, dostosowanym do możliwości i potrzeb każdego dziecka. Oprócz tego, prowadzone są zajęcia grupowe z treningu uwagi – Attention Autism Giny Davies. Szkoła SOLIS RADIUS to miejsce w którym m.in: realizowane są cele edukacyjne poprzez dobrze określone cele terapeutyczne pod superwizją specjalisty, kształtowane są optymalne warunki do rozwoju społecznego i intelektualnego uczniów oraz do zdobywania przez nich nowych umiejętności do życia w społeczeństwie klasy i rodziny, uczniowie są otoczeni fachową opieką dydaktyczno-wychowawczą i specjalistyczną.

		1.4	Rozwój systemu wsparcia dzieci i młodzieży oraz rodzin jako wyraz celu strategicznego obszaru priorytetowego II: „Społeczność lokalna i polityka wsparcia rodziny” Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2016-2022.	2019-2022	MOPS	W 2023 r. w Ośrodku Poradnictwa Specjalistycznego i Interwencji Kryzysowej została udzielona pomoc specjalistyczna w formie interwencji kryzysowej (którą zostało objęte 181 rodzin) oraz w formie poradnictwa psychologicznego i rodzinnego – która została udzielona członkom 70 rodzin. Zespół ds. Asysty Rodzinnej: 2 warsztaty kompetencji rodzicielskich z cyklu „Rodzicem być”, udział 5 rodziców z rodzin gdzie występuje choroba psychiczna, problem uzależnienia lub była stosowana przemoc.
2	Poszerzenie i udoskonalanie oferty, upowszechnianie oraz wdrażanie programów rozwijających kompetencje wychowawcze rodziców i wychowawców sprzyjające kształtowaniu postaw i zachowań prozdrowotnych dzieci i młodzieży	2.1	Indywidualne i grupowe interwencje kryzysowe dla pedagogów szkolnych (sieć współpracy i doskonalenia).	2019-2022	PPP Nr 2	270 osób.
		2.2	Utworzenie grupy treningowej umiejętności rodzicielsko-wychowawczych.	2019-2022	PPP Nr 2	Brak realizacji.
					Placówki oświatowe	
		2.3	Szkolenia specjalistyczne dla rodziców z zakresu terapii i rehabilitacji osób z całościowymi zaburzeniami rozwoju (CZR) oraz zagadnień prawnych w tym obszarze	2019-2022	Urząd Miasta Rzeszowskie Stowarzyszenie „Solis Radius”	Centrum Szkoleniowo-Doradcze HIC ET NUNC we współpracy z Rzeszowskim Stowarzyszeniem na Rzecz Dzieci Niepełnosprawnych i Autystycznych SOLIS RADIUS stworzyli konkretne wsparcie, w postaci szkoleń i warsztatów, które mają na celu podnieść kwalifikacje zawodowe nauczycieli, pedagogów i psychologów, jak również rodziców/opiekunów prawnych uczniów w kształceniu specjalnym - w każdej placówce oświatowej, na każdym etapie edukacji.
3	Aktualizacja poszerzenia, zróżnicowania i unowocześniania pomocy i oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi, w zakresie pomocy: bytowej, mieszkaniowej, stacjonarnej, samopomocy środowiskowej	3.1	Programy realizowane przez Stowarzyszenie Rodzin „Otwarty Umysł” takie jak: „Korzystam z pomocy terapeutów”, „Rehabilitacja drogą do sukcesu” i tym podobne.	2019-2022	Stowarzyszenie Rodzin „Otwarty Umysł”	W 2023 roku wsparcie otrzymało 93 osoby i zrealizowano łącznie 1171 godzin zajęć w ramach realizacji poniższych zadań: „Osoba niepełnosprawna pełnoprawnym członkiem społeczności lokalnej” : - zajęcia muzyczne – 50 godzin, - zajęcia reedukacyjne – 204 godziny, - zajęcia z hortiterapii – 50 godzin, - zajęcia informatyczne – 34 godziny - zajęcia rehabilitacyjne – 40 godzin, - zajęcia integracyjno – rehabilitacyjne – 40 godzin, - zajęcia szkoleniowe – psychologia wpływu społecznego 46 godziny. „Prowadzenie poradnictwa psychologicznego dla osób z niepełnosprawnościami”: - grupa wsparcia – 48 godzin, - terapia indywidualna – 220 godzin, - porady telefoniczne – 13 godzin, „Prowadzenie działań aktywizujących na rzecz osób w wieku senioralnym” : - usprawnianie funkcji poznawczych – 12 godzin, - rehabilitacja ruchowa – 12 godzin, - spotkania tematyczne – cukrzyca, insulinooporność, odżywianie – 9 godzin, - spotkania integracyjno-aktywizujące „Przy kawusi” - 27 godzin. „Poradnictwo psychologiczne – niezbędna pomoc dla osób po kryzysach psychicznych” : - spotkania grupowe z psychologiem – 48 godzin, - spotkanie indywidualne z psychologiem – 254 godzin, - zajęcia grupowe z psychologiem z treningu umiejętności społecznych - 48 godzin, - spotkanie grupowe z lekarzem psychiatrą – 8 godzin, - grupowe poradnictwo socjalne – 8 godzin.

		3.2	Programy realizowane przez Stowarzyszenie „Rzeszowski Klub Amazonka” takie jak: „Wspomaganie procesu rehabilitacji oraz integracji społecznej Rzeszowskich Amazonek poprzez organizację czasu wolnego, działania kulturalne i pomoc psychologiczną” i tym podobne.	2019-2022	„Rzeszowski Klub Amazonka”	Liczba podjętych działań - 5: 1. Turnus rehabilitacyjno-terapeutyczny - 10 dniowy - Iwonicz-Zdrój dla 42 Amazonek, 2. Warsztaty psychologiczne 10 godzin dla 40 Amazonek, 3. Indywidualna pomoc pracownika medycznego - 35 godzin dla 50 Amazonek, 4. Gimnastyka relaksacyjna w Sali gimnastycznej „Palomed” 28 godzin dla 16 osób, 5. Gimnastyka socjalistyczna w wodzie w Basenie ROSIR w Rzeszowie 28 godzin dla 18 Amazonek.
		3.3	Programy realizowane przez Stowarzyszenie „Pomoc” takie jak: „Promocja zdrowia psychicznego wśród mieszkańców Rzeszowa” i tym podobne.	2019-2022	Stowarzyszenie „Pomoc”	Brak realizacji.
		3.4	Programy realizowane przez Stowarzyszenie „WZL Nowy Horyzont” takie jak projekt mający na celu zapobieganie zaburzeniom psychicznym związanym z używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych.	2019-2022	Stowarzyszenie „WZL Nowy Horyzont”	Brak realizacji.
		3.5	Projekt w ramach rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, zadanie pn.: „Ośrodek Terapeutyczny Solis Radius”.	2019- 2021	PFRON Rzeszowskie Stowarzyszenie „Solis Radius”	W 2023 roku Rzeszowskie Stowarzyszenie na Rzecz Dzieci Niepełnosprawnych i Autystycznych SOLIS RADIUS podpisało z Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych umowę o zlecenie realizacji zadań w ramach art. 36 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. Przedmiotem umowy było zlecenie przez PFRON realizacji projektu pod nazwą Ośrodek Terapeutyczny SOLIS RADIUS wykonywanego w terminie od 1 kwietnia 2023 r. do 31 marca 2025 r. który dotyczy realizacji zadania: „prowadzenie rehabilitacji osób niepełnosprawnych w różnych typach placówek”. Beneficjentami ostatecznymi projektu mogą być osoby niepełnosprawne, które przedstawią Wnioskodawcy (najpóźniej w dniu przystąpienia do projektu) aktualne orzeczenie o stopniu niepełnosprawności lub aktualne orzeczenie o niepełnosprawności lub aktualne orzeczenie równoważne (orzeczenie lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych lub orzeczenie o zaliczeniu do jednej z grup inwalidów). W ramach realizacji zadania są prowadzone następujące formy wsparcia określone przez zespół terapeutów Punktu Konsultacyjno-Diagnostycznego: – indywidualne zajęcia terapeutyczno-edukacyjne; – grupowe zajęcia terapeutyczno-edukacyjne wybranymi metodami; – terapia zajęciowa-grupowa; – terapia zajęciowa-indywidualna; – trening umiejętności społecznych i komunikacyjnych; – trening kompetencji społecznych; – zajęcia kinezylogiczno-rehabilitacyjne; – wieloprofilowa terapia indywidualna; – zajęcia sportowo-uspoleczniające; – zajęcia terapeutyczne na basenie; – hipoterapia.

4	Wsparanie finansowe projektów organizacji pozarządowych służących rozwojowi form oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi	4.1	Wsparanie finansowe projektów organizacji pozarządowych służących rozwojowi form oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi.	2019-2022	Urząd Miasta Rzeszowa	Liczba dofinansowanych organizacji pozarządowych: 1. Stowarzyszenie Rodzin „Otwarty Umysł” otrzymało dofinansowanie na zadanie „Prowadzenie Dziennego Ośrodka Wsparcia – Klubu Samopomocy „Integra” dla osób z zaburzeniami psychicznymi”. Liczba beneficjentów: 33. Dotacja przekazana: 241 367,00 zł
		Organizacje pozarządowe				
		4.2	Udzielenie dotacji na promowanie zdrowia psychicznego i zapobieganie zaburzeniom psychicznym organizacjom pozarządowym w formie programów takich jak: „Depresja- porozmawiajmy o niej”, „Nie dam się uzależnić”.	2019-2022	Urząd Miasta Rzeszowa	Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Rzeszowa realizował konkurs ofert na zadanie pn. „Zapobieganie chorobom cywilizacyjnym oraz specjalistyczna pomoc dla osób ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi i rehabilitacyjnymi”. Przedmiotem zlecenia było wykonanie działań z zakresu ochrony i promocji zdrowia, w szczególności profilaktyka chorób cywilizacyjnych oraz specjalistyczna pomoc dla osób ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi. 15 organizacji pozarządowych otrzymało dofinansowanie.
		Organizacje pozarządowe				
		4.3	Udzielenie dotacji organizacjom pozarządowym na realizację profilaktycznych programów psychoedukacyjnych z zakresu profilaktyki problemów alkoholowych adresowanych do dzieci i młodzieży oraz wspierania osób niepełnosprawnych zagrożonych patologią społeczną poprzez imprezy sportowo-turystyczno-rekreacyjne i kulturalno- rozrywkowe.	2019-2022	Urząd Miasta Rzeszowa	Liczba programów: 3 Liczba uczestników: 2840 Liczba imprez sportowo-turystyczno-rekreacyjnych i kulturalno-rozrywkowych: 0
		Organizacje pozarządowe				
		4.4	Udzielenie dotacji organizacjom pozarządowym na prowadzenie działań edukacyjnych, w tym kampanii społecznych, adresowanych do różnych grup docelowych, w szczególności do dzieci, młodzieży i rodziców na temat zagrożeń wynikających z używania środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP.	2019-2022	Urząd Miasta Rzeszowa	Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Rzeszowa realizował konkurs ofert na zadanie pn. „Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych w tym na rzecz osób uzależnionych i współuzależnionych”. Przedmiotem zlecenia było wykonanie działań z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym, polegających na prowadzeniu profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności na rzecz osób uzależnionych i współuzależnionych. 4 organizacje pozarządowe otrzymały dofinansowanie.
		Organizacje pozarządowe				
4.5	Realizowanie programów osiedlowych promujących organizację imprez bezalkoholowych.	2019-2022	Urząd Miasta Rzeszowa	Liczba programów: 33 Liczba uczestników: 32 623		
Organizacje pozarządowe						
5	Prowadzenie doskonalenia kompetencji osób pracujących z dziećmi i młodzieżą dotyczącego wczesnego rozpoznawania zagrożenia substancjami psychoaktywnymi oraz umiejętności i podejmowania interwencji profilaktycznej	5.1	Podnoszenie kwalifikacji personelu zatrudnionego w SP ZOZ Nr 1 w Rzeszowie (w tym higienistek szkolnych) poprzez uczestniczenie w różnego rodzaju szkoleniach, konferencjach, itp.	2019-2022	SP ZOZ CLU	Brak danych.

**CEL STRATEGICZNY 4: Profilaktyka i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi
jako wyraz realizacji celu operacyjnego 2 Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020**

Cel operacyjny		Zaplanowane interwencje		Czas realizacji	Podmioty realizujące	Miernik efektywności
1	Zapobieganie problemom alkoholowym, przeciwdziałanie narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym	1.1	Edukacja publiczna (zad. 1) oraz psychoedukacyjne programy profilaktyczne w zakresie profilaktyki uzależnień dla dzieci i młodzieży, dla rodzin, dla wychowawców i pedagogów szkolnych, dla służb mundurowych oraz dla osób głuchych i niedosłyszących, niewidomych i niedowidzących (zad. 2) jako wyraz celu I „Profilaktyka uniwersalna – zapobieganie problemom alkoholowym, przeciwdziałanie narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym adresowane do ogółu mieszkańców miasta” MPPIRPA oraz PN.	2019-2022	SP ZOZ CLU	1. Edukacja publiczna - 2 wywiady w Radiu Rzeszów ukazujące problem uzależnień od alkoholu oraz uzależnień behawioralnych, w tym uzależnienie od telefonu i Internetu. 2. 14930 uczniów - zajęcia profilaktyczno-edukacyjne realizowane przez SP ZOZ CLU. 3. 354 rodziców uczestniczących w szkoleniach realizowanych przez SP ZOZ CLU dotyczących wychowania i ochrony przed uzależnieniami dzieci i młodzieży. 4. 46 pedagogów uczestniczyło w wysokospecjalistycznych konsultacjach psychoprofilaktycznych realizowanych przez SP ZOZ CLU. 5. 1 szkolenie dla 33 żołnierzy zawodowych.
		1.2	Organizacja czasu wolnego dla dzieci, młodzieży i rodzin (zad. 8) jako wyraz celu I „Profilaktyka uniwersalna – zapobieganie problemom alkoholowym, przeciwdziałanie narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym adresowane do ogółu mieszkańców miasta” MPPIRPA oraz PN.	2019-2022	MOPS	1. Prowadzone przez organizacje pozarządowe placówki wsparcia dziennego zapewniają dzieciom uczęszczającym do placówek opiekę i wychowanie, pomoc w nauce, dożywianie. Organizują również czas wolny, rozwijają zainteresowania. Organizacja czasu wolnego w placówkach polegała na prowadzeniu różnego rodzaju zajęć np.: zajęcia artystyczne plastyczne, rekreacyjno-sportowe, komputerowe, teatralne, kulinarne, śpiewu, taneczne, integracyjne, organizacja wycieczek, zimowiska i kolonii. 7 - placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży w tym: 5 świetlic profilaktyczno-wychowawczych 2 kluby wsparcia dla młodzieży. Łącznie z zajęć w placówkach korzystało 246 dzieci, w tym 195 w świetlicach i 51 w klubach. 2. Realizowano zadanie publiczne pn.: „Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży”. W ramach zadania realizowane były następujące działania: - zrealizowanie cyklu spotkań eventowych, zorganizowanych w różnych częściach Rzeszowa dla dzieci, młodzieży i ich rodzin, mieszkańców Miasta Rzeszowa.
						Cel działania : przekazanie treści edukacyjno-profilaktycznych poprzez aktywną i atrakcyjną formę spędzania czasu wolnego, połączoną z rozwijaniem pasji i zainteresowań, promowanie zachowań prozdrowotnych i aktywnego stylu życia, kształtowania umiejętności współpracy w zespole, promowanie rywalizacji z zachowaniem zasady fair play, rozwijanie postaw aktywności i kreatywności wśród uczestników, działania profilaktyczne, utrwalające wiedzę na temat zachowań ryzykownych związanych ze spożywaniem alkoholu, innych używek i substancji psychoaktywnych, poprawa warunków sprzyjających nawiązywaniu kontaktów w grupach rówieśniczych, integrację środowisk dziecięco-młodzieżowych, przeszkolenie wolontariuszy z zakresu prowadzenia działań edukacyjno-profilaktycznych i ich zaangażowanie podczas prowadzonych spotkań plenerowych dla dzieci i młodzieży.Cel działania: zdobycie wiedzy i umiejętności w zakresie prowadzenia działań profilaktycznych, edukacyjnych, animacji społecznej, pedagogiki podwórkowej z elementami streetworkingu, które pozwolą wolontariuszom w przyszłości na samodzielne zorganizowanie podobnych działań - 1500 osób/4 spotkania w tym 12 spotkań dla wolontariuszy, spotkania eventowe na wybranych osiedlach Miasta Rzeszowa. - zajęcia psychoedukacyjne dla rodziców i opiekunów uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych z zakresu uzależnień od wszelkiego rodzaju używek.

				Działania polegały na prowadzeniu spotkań, warsztatów, treningów umiejętności rodzicielskich/wychowawczych, skierowanych na pogłębienie wiedzy na temat uzależnień oraz zagrożeń z nich wynikających, dostępnych form pomocy, promocji zdrowego stylu życia, konsultacje indywidualne dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym lub zagrożonych uzależnieniem od alkoholu i używek oraz dla ich rodziców/opiekunów w ramach poradnictwa psychologiczno-pedagogicznego.
				Działania te polegały na udzielaniu wsparcia psychologa i pedagoga w postaci terapii indywidualnej dla dziecka jak i dla rodzica/opiekuna, poradnictwa w celu nabycia umiejętności radzenia sobie z trudnościami emocjonalnymi, społecznymi oraz wsparcie rodzin w rozwiązywaniu problemów związanych z uzależnieniem dziecka- dla 48 osób, dzieci i młodzieży oraz rodziców, mieszkańców Miasta Rzeszowa, którzy ze względu na problemy opiekuńczo-wychowawcze wymagają wsparcia. Zespół ds. Asysty Rodzinnej: 2 warsztaty kompetencji rodzicielskich z cyklu "Rodzicem być" udział 5 rodziców i 8 dzieci z rodzin gdzie występuje choroba psychiczna, problem uzależnienia lub była stosowana przemoc.
1.3	Wdrożenie systemu szeroko rozumianej specjalistycznej pomocy dla osób zagrożonych uzależnieniami i wystąpieniem zaburzeń psychicznych (zad. 7) jako wyraz celu I „Profilaktyka uniwersalna – zapobieganie problemom alkoholowym, przeciwdziałanie narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym adresowane do ogółu mieszkańców miasta” MPPiRPA oraz PN.	2019-2022	MOPS	W ramach specjalistycznej pomocy dla osób zagrożonych uzależnieniem, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rzeszowie w 2023 r. wystosował 49 wniosków do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Udział członków MKRPA w grupach roboczych/ grupach diagnostyczno- pomocowych -117. Podejmowanie rozmów motywujących do podjęcia leczenia (praca socjalna) -77.
			Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Punkt konsultacyjno-informacyjny dla mieszkańców Rzeszowa przy Izbie Wytrzeźwień: 35 osób.
1.4	Ograniczenia dostępności alkoholu, narkotyków, dopalaczy (zad. 9) jako wyraz celu I „Profilaktyka uniwersalna – zapobieganie problemom alkoholowym, przeciwdziałanie narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym adresowane do ogółu mieszkańców miasta” MPPiRPA oraz PN.	2019-2022	Komenda Miejska Policji	Komenda Miejska Policji w Rzeszowie w 2023 roku prowadziła działania profilaktyczne pod nazwą „Zapobieganie i zwalczanie procederu wytwarzania i wprowadzania do obrotu środków zastępczych” skierowany do uczniów szkół podstawowych oraz ponadpodstawowych. Liczba spotkań – 19 (2835 uczniów). Ponadto w 2023 roku Komenda Miejska Policji w Rzeszowie prowadziła przedsięwzięcie pn. „Nie dla narkotyków – działania informacyjno – edukacyjne” skierowany do uczniów szkół podstawowych oraz ponadpodstawowych a także dla rodziców/opiekunów, pedagogów. Liczba spotkań – 6 (1115 uczniów, 42 rodziców/opiekunów, pedagogów. Jednocześnie w 2023 roku Komenda Miejska Policji w Rzeszowie prowadziła działania prewencyjne w obszarze profilaktyki alkoholowej pod nazwą „Alkohol – ograniczona dostępność”, w trakcie których dokonano 111 kontroli lokali gastronomicznych oraz 188 sklepów na terenie miasta Rzeszów.
			Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	9 kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych

		1.5	Wspomaganie działalności organizacji pożytku publicznego oraz instytucji działających na rzecz zapobiegania problemom uzależnień (zad. 10) jako wyraz celu I „Profilaktyka uniwersalna – zapobieganie problemom alkoholowym, przeciwdziałanie narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym adresowane do ogółu mieszkańców miasta” MPPIRPA oraz PN.	2019-2022	MOPS	Udzielenie dotacji z budżetu Miasta Rzeszowa na działalność placówek wsparcia dziennego dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych i zagrożonych patologiami oraz Centrum Integracji Społecznej działających w ramach realizacji zadań publicznych w zakresie pomocy społecznej. Środki przeznaczone z dotacji na działalność placówek wsparcia dziennego w 2023 r. wynoszą 892 900,00 zł. Środki przeznaczone z dotacji w 2023 r. na działalność CIS to kwota 200 000 zł.
		1.6	Program profilaktyki uzależnień pn.: "Profilaktyka choroby alkoholowej, uzależnienia narkotykami i nałogu nikotyny dzieci i młodzieży wieku szkolnego, kształtowanie zachowań i stylów życia korzystnych dla zdrowia psychicznego".	2019-2022	SP ZOZ Nr 1	Program realizowany był od 1.03.2023 r. do 15.12.2023 r. i adresowany był do uczniów klas: I, II, III/IV, V, VI, VI/VII szkół podstawowych; I szkół ponadpodstawowych - klasy I Branżowych Szkół I Stopnia, klasy I Liceów Ogólnokształcących i Techników; II szkół ponadpodstawowych - klasy II Branżowych Szkół I Stopnia, II Liceów Ogólnokształcących i Techników; ostatnich szkół ponadpodstawowych - klasy III Branżowych Szkół I Stopnia, klasy IV Liceów Ogólnokształcących i IV/V Techników. Obejmował szkoły zlokalizowane na terenie Rzeszowa prowadzone przez Prezydenta Miasta Rzeszowa. W ramach programu odbyło się 1 907 zajęć edukacyjnych w trakcie których objęto poradnictwem 22 508 uczniów. Spośród całej populacji ww. szkół udzielono 6 359 porad indywidualnych.
		1.7	Prowadzenie edukacji zdrowotnej w szkołach i placówkach: a/ zajęcia profilaktyczne dla uczniów, b/konsultacje dla rodziców, c/ punkty konsultacyjne w szkołach, d/ szkolenia rad pedagogicznych, e/ szkolenia w ramach sieci wspomagania dla pedagogów szkolnych.	2019-2022	SP ZOZ CLU	1) Zajęcia profilaktyczne dla uczniów: - 1740 godzin lekcyjnych zajęć profilaktycznych, - 14 930 uczniów szkół podstawowych oraz ponadpodstawowych w systemie nauki stacjonarnej w 29 szkołach podstawowych, 20 ponad podstawowych oraz w 1 internacie. 2) Szkolenia wyspecjalistyczne dla rodziców: - 18 godzin wyspecjalistycznych szkoleń dla rodziców, - 12 szkoleń wyspecjalistycznych dla rodziców. 3) Punkty konsultacyjne w szkołach - brak realizacji. 4) Szkolenia rad pedagogicznych - brak realizacji. 5) Szkolenia w ramach sieci wspomagania dla pedagogów szkolnych. - 135 godzin konsultacji psychoprofilaktycznych, 46 szkół, 46 pedagogów.
2	Podnoszenie kompetencji przedstawicieli instytucji działających w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów wynikających z uzależnień	2.1	Rozwijanie systemu kształcenia, doskonalenia zawodowego i odpowiedzialności zawodowej specjalistów psychoterapii uzależnień i instruktorów terapii uzależnień.	2019-2022	SP ZOZ CLU	Brak danych.
		2.2	Udział w szkoleniach dla pracowników poradni PPP z zakresu profilaktyki uzależnień.	2019-2022	SP ZOZ CLU	Brak danych.
		2.3	Warsztaty dla pracowników higieny szkolnej dot. rozpoznawania objawów uzależnienia, przyczyn i skutków sięgania po substancje psychoaktywne przez młodzież, sposobów reagowania w sytuacji intoksykacji u uczniów.	2019-2022	SP ZOZ CLU	Brak danych.
		2.4	Szkolenia nauczycieli, wychowawców i pedagogów mające na celu przeciwdziałanie spożywania substancji psychoaktywnych (narkotyków, dopalaczy, leków) wśród dzieci i młodzieży.	2019-2022	SP ZOZ CLU	Brak danych.

2.5	Program Profilaktyki Uzależnień w ramach którego podejmowane są działania mające na celu podnoszenie kompetencji wychowawczych rodziców i nauczycieli – wysokospecjalistyczne warsztaty psychoedukacyjne oddziałujące na środowisko dziecka, wspierające go w realizowaniu zadań rozwojowych.	2019-2022	SP ZOZ CLU	183 rodziców, 6 szkoleń
2.6	Szkolenia i kursy specjalistyczne dla: lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej i lekarzy rodzinnych, pielęgniarek, higienistek szkolnych, pedagogów, nauczycieli, pracowników służb społecznych, policjantów, pracowników izby dziecka, strażników miejskich, kuratorów sądowych, księży, wolontariuszy, sprzedawców napojów alkoholowych, terapeutów uzależnień jako wyraz celu II „Profilaktyka selektywna – wczesne rozpoznawanie czynników ryzyka wystąpienia problemów alkoholowych, narkomanii i uzależnień behawioralnych oraz oddziaływanie psychoedukacyjne dla osób z grup zwiększonego ryzyka” (zad. 2 i 4) MPPIRPA oraz PN.	2019-2022	SP ZOZ CLU	36 nauczycieli i wychowawców

2.7	Organizacja narad i konferencji, udział w kampaniach lokalnych i ogólnopolskich poświęconych rozwiązywaniu problemów uzależnień jako wyraz celu II „Profilaktyka selektywna - wczesne rozpoznawanie czynników ryzyka wystąpienia problemów alkoholowych, narkomanii i uzależnień behawioralnych oraz oddziaływanie psychoedukacyjne dla osób z grup zwiększonego ryzyka” (zad. 3) MPPIRPA oraz PN.	2019-2022	SP ZOZ CLU Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Udział Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w ogólnopolskiej Kampanii edukacyjno - profilaktycznej Zachowaj Trzeźwy Umysł. Do kampanii przystąpiło 13 szkół podstawowych. Po jej zakończeniu wynagrodzono 21 laureatów konkursów w ramach w/w kampanii.
2.8	Szkolenia pracowników socjalnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rzeszowie w zakresie tematyki uzależnień.	2019-2022	SP ZOZ CLU	Brak danych.
2.9	Szkolenia wyspecjalistyczne dla pedagogów i wychowawców szkół z Gminy Miasto Rzeszów w ramach poszerzania i udoskonalania oferty leczenia uzależnienia od alkoholu, w tym o programy ograniczania picia alkoholu, oraz popularyzowanie metod mających naukowo dowiedzioną skuteczność.	2019-2022	SP ZOZ CLU	Brak danych.
2.10	Szkolenie wyspecjalistyczne dla służb socjalnych i kuratorskich na temat diagnozy i rehabilitacji dzieci z FASD.	2019-2022	SP ZOZ CLU	Brak danych.
2.11	Zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji oraz innych podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług (cel szczegółowy IV) jako wyraz celu głównego: „Zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w Rzeszowie” Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2020.	2019-2022	Urząd Miasta Rzeszowa	Zgodne z Miejskim Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie

					MOPS	Pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rzeszowie w ramach podnoszenia kompetencji zawodowych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów wynikających z uzależnień, w 2023 r. brali udział w szkoleniach: 1) Praktyczne stosowanie przepisów wprowadzonych ustawą z dnia 13 stycznia 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw – 1 osoba. 2) Konferencja - Dziecko doświadczające traumy - 18 osób. 3) Konferencja dot. aspektu przemocy w rodzinie - 2 osoby. 4) Szkolenie z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej. Praca z osobą doznającą przemocy domowej, ze szczególnym uwzględnieniem małoletniego dziecka jako osoby doznającej przemocy. Praca z osobą stosującą przemoc domową, osoby uzależnione od alkoholu i środków odurzających – współpraca i działania w ramach procedury Niebieskie Karty – 14 osób. 5) Praca z dziećmi doświadczającymi przemocy – 8 osób. 6) Zmiana ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw – 1 osoba. 7) Praca z rodziną doznającą przemocy domowej na skutek nadużywania alkoholu – 34 osoby. 8) Dziecko jako świadek i pokrzywdzony w postępowaniu karnym. Przepięstwa na szkodę dzieci – zagadnienia wybrane. Społeczny i ustawowy obowiązek zgłoszenia przestępstw, a powinność zachowania tajemnicy „naturalnej” i obowiązek zachowania tajemnicy zawodowej – 74 osoby. 9) Praca z rodziną doznającą przemocy domowej na skutek nadużywania alkoholu II – 34 osoby. 10) Nowe standardy ochrony małoletnich, Ustawa o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym oraz innych ustaw (tzw. Ustawa Kamilka) - 2 osoby. 11) Prowadzenie procedury „Niebieskie Karty” – 2 osoby. 12) Konferencja „Przemoc lubi milczenie” – 32 osoby Pracownicy OPSiK brali udziału w szkoleniach nt. funkcjonowania Zespołów Interdyscyplinarnych po znowelizowaniu ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Pracownik OPSiK wraz z pracownikiem ZPSPPR przeprowadzili szkolenia o tematyce: „Procedura „Niebieskie Karty”” dla grupy pracowników placówki opiekuńczo-wychowawczej w Rzeszowie.
					Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Zgodne z Miejskim Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.
					Placówki oświatowo - wychowawcze	
					Placówki opiekuńczo - wychowawcze	
					Organizacje pozarządowe	
3	Przeciwdziałanie narkomanii i negatywnym konsekwencjom zdrowotnym i społecznym związanym z używaniem substancji psychoaktywnych	3.1	Zajęcia socjoterapeutyczne dla dzieci i młodzieży z grup ryzyka uzależnienia od alkoholu i innych środków psychoaktywnych w świetlicach środowiskowych i socjoterapeutycznych, internatach, akademikach studenckich jako wyraz celu II „Profilaktyka elektywna - wczesne rozpoznawanie czynników ryzyka wystąpienia problemów alkoholowych, narkomanii i uzależnień behawioralnych oraz oddziaływanie psychoedukacyjne dla osób z grup zwiększonego ryzyka" (zad. 1 Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii)	2019-2022	Urząd Miasta Rzeszowa Centrum Integracji Społecznej	Zgodne z Miejskim Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

					MOPS	1. Prowadzone przez organizacje pozarządowe placówki wsparcia dziennego zapewniają dzieciom uczęszczającym do placówek opiekę i wychowanie, pomoc w nauce, dożywianie. Organizują również czas wolny, rozwijają zainteresowania. Organizacja czasu wolnego w placówkach polegała na prowadzeniu różnego rodzaju zajęć np.: zajęcia artystyczne plastyczne, rekreacyjno-sportowe, komputerowe, teatralne, kulinarne, śpiewu, taneczne, integracyjne, organizacja wycieczek, zimowiska i kolonii. 7 - placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży w tym: 5 świetlic profilaktyczno-wychowawczych 2 kluby wsparcia dla młodzieży. Łącznie z zajęć w placówkach korzystało 246 dzieci, w tym 195 w świetlicach i 51 w klubach. 2. Realizowano zadanie publiczne pn.: „Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży”. W ramach zadania realizowane były następujące działania: - zrealizowanie cyklu spotkań eventowych, zorganizowanych w różnych częściach Rzeszowa dla dzieci, młodzieży i ich rodzin, mieszkańców Miasta Rzeszowa. Cel działania : przekazanie treści edukacyjno-profilaktycznych poprzez aktywną i atrakcyjną formę spędzania czasu wolnego, połączoną z rozwijaniem pasji i zainteresowań, promowanie zachowań prozdrowotnych i aktywnego stylu życia, kształtowania umiejętności współpracy w zespole, promowanie rywalizacji zachowaniem zasady fair play, rozwijanie postaw aktywności i kreatywności wśród uczestników, działania profilaktyczne, utrwalające wiedzę na temat zachowań ryzykownych związanych ze spożywaniem alkoholu, innych używek i substancji psychoaktywnych, poprawa warunków sprzyjających nawiązywaniu kontaktów w grupach rówieśniczych, integrację środowisk dziecięco-młodzieżowych, przeszkolenie wolontariuszy z zakresu prowadzenia działań edukacyjno-profilaktycznych i ich zaangażowanie podczas prowadzonych spotkań plenerowych dla dzieci i młodzieży. Cel działania: zdobycie wiedzy i umiejętności w zakresie prowadzenia działań profilaktycznych, edukacyjnych, animacji społecznej, pedagogiki podwórkowej z elementami streetworkingu, które pozwolą wolontariuszom w przyszłości na samodzielne zorganizowanie podobnych działań – 1500 osób/4 spotkania/ w tym 12 spotkań dla wolontariuszy, spotkania eventowe na wybranych osiedlach Miasta Rzeszowa. - zajęcia psychoedukacyjne dla rodziców i opiekunów uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych z zakresu uzależnień od wszelkiego rodzaju używek. Działania polegały na prowadzeniu spotkań, warsztatów, treningów umiejętności rodzicielskich/wychowawczych, skierowanych na pogłębienie wiedzy na temat uzależnień oraz zagrożeń z nich wynikających, dostępnych form pomocy, promocji zdrowego stylu życia, konsultacje indywidualne dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym lub zagrożonych uzależnieniem od alkoholu i używek oraz dla ich rodziców/opiekunów w ramach poradnictwa psychologiczno-pedagogicznego. Działania te polegały na udzielaniu wsparcia psychologa i pedagoga w postaci terapii indywidualnej dla dziecka jak i dla rodzica/opiekuna, poradnictwa w celu nabycia umiejętności radzenia sobie z trudnościami emocjonalnymi, społecznymi oraz wsparcie rodzin w rozwiązywaniu problemów związanych z uzależnieniem dziecka- dla 48 osób, dzieci i młodzieży oraz rodziców, mieszkańców Miasta Rzeszowa, którzy ze względu na problemy opiekuńczo-wychowawcze wymagają wsparcia.
		3.2	Organizacja badań i sondaży opinii, lokalnych diagnoz i ekspertyz w zakresie uzależnień (zad. 7) jako wyraz celu IV „Profilaktyka selektywna” Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii	2019-2022	Urząd Miasta Rzeszowa Organizacje pozarządowe	Zgodne z Miejskim Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.
4	Przeciwdziałanie alkoholizmowi i negatywnym konsekwencjom zdrowotnym i społecznym związanym ze spożywaniem alkoholu	4.1	Udzielanie specjalistycznej pomocy i wsparcia rodzicom, których dzieci upijają się.	2019-2022	SP ZOZ CLU	Brak danych.

4.2	Realizacja umowy zawartej z NFZ na specjalistyczne świadczenia w zakresie uzależnienia od alkoholu.	2019-2022	SP ZOZ CLU	Liczba świadczeń: 5363
4.3	Psychoterapia rodzinna i małżeńska dla rodzin z problemem alkoholowym i narkotykowym (zad 1), psychoterapia dzieci z rodzin z problemem uzależnień chemicznych i niechemicznych (zad. 2), diagnoza i psychoterapia dzieci z ogólnorozwojowymi zaburzeniami w zakresie emocji i zachowania (skutki FAS) (zad. 3), psychoterapia dzieci krzywdzonych seksualnie, bądź doświadczających innych form przemocy w rodzinach z problemem alkoholowym (zad. 4) oraz psychoterapia Dorosłych Dzieci Alkoholików (zad. 6) jako wyraz celu III „Psychoterapia rodzin z problemem alkoholowym i narkotykowym oraz Dorosłych Dzieci Alkoholików” Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.	2019-2022	Centrum Integracji Społecznych MOPS	Brak danych.
			SP ZOZ CLU	Diagnoza i psychoterapia rodzin z problemem uzależnień od substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych: 51 świadczeń, 4 osoby. Diagnoza i psychoterapia dzieci z rodzin z problemem alkoholowym, w tym dzieci z syndromem FAS: 17 świadczeń, 2 osoby. Diagnoza i psychoterapia dzieci wykorzystywanych seksualnie: brak realizacji. Diagnoza i psychoterapia Dorosłych Dzieci Alkoholików: 171 świadczeń, 19 osób.
4.4	Zajęcia terapeutyczne w ramach terapii pogłębionej dla osób uzależnionych od alkoholu i uzależnień behawioralnych (zad. 1) zajęcia terapeutyczne dla członków rodzin z problemem alkoholowym i uzależnień behawioralnych (zad. 2), zajęcia dla dzieci objętych pomocą socjoterapeutyczną (zad. 3) oraz zajęcia terapeutyczne dla osób eksperymentujących, pijących szkodliwie i uzależnionych od alkoholu (zad. 4) jako wyraz celu IV „Profilaktyka selektywna” Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii	2019-2022	Urząd Miasta Rzeszowa	Zgodne z Miejskim Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

				MOPS	1. W placówkach wsparcia dziennego realizujących programy socjoterapeutyczne organizowano: - zajęcia socjoterapeutyczne, - zajęcia z psychologiem, - zajęcia z logopedą, - zajęcia profilaktyczne, 5 świetlic profilaktyczno-wychowawczych 2 kluby wsparcia dla młodzieży. Łącznie z zajęć w placówkach korzystało 246 dzieci, w tym 195 w świetlicach i 51 w klubach. 2. Realizowano zadanie publiczne pn.: „Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży”. W ramach zadania realizowane były następujące działania: - zrealizowanie cyklu spotkań eventowych, zorganizowanych w różnych częściach Rzeszowa dla dzieci, młodzieży i ich rodzin, mieszkańców Miasta Rzeszowa. Cel działania : przekazanie treści edukacyjno-profilaktycznych poprzez aktywną i atrakcyjną formę spędzania czasu wolnego, połączoną z rozwijaniem pasji i zainteresowań, promowanie zachowań prozdrowotnych i aktywnego stylu życia, kształtowania umiejętności współpracy w zespole, promowanie rywalizacji z zachowaniem zasady fair play, rozwijanie postaw aktywności i kreatywności wśród uczestników, działania profilaktyczne, utrwalające wiedzę na temat zachowań ryzykownych związanych ze spożywaniem alkoholu, innych używek i substancji psychoaktywnych, poprawa warunków sprzyjających nawiązywaniu kontaktów w grupach rówieśniczych, integrację środowisk dziecięco-młodzieżowych, przeszkolenie wolontariuszy z zakresu prowadzenia działań edukacyjno-profilaktycznych i ich zaangażowanie podczas prowadzonych spotkań plenerowych dla dzieci i młodzieży. Cel działania: zdobycie wiedzy i umiejętności w zakresie prowadzenia działań profilaktycznych, edukacyjnych, animacji społecznej, pedagogiki podwórkowej z elementami streetworkingu, które pozwolą wolontariuszom w przyszłości na samodzielne zorganizowanie podobnych działań, - zajęcia psychoedukacyjne dla rodziców opiekunów uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych z zakresu uzależnień od wszelkiego rodzaju używek. Działania polegały na prowadzeniu spotkań, warsztatów, treningów umiejętności rodzicielskich/wychowawczych, skierowanych na pogłębienie wiedzy na temat uzależnień oraz zagrożeń z nich wynikających, dostępnych form pomocy, promocji zdrowego stylu życia, konsultacje indywidualne dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym lub zagrożonych uzależnieniem od alkoholu i używek oraz dla ich rodziców/opiekunów w ramach poradnictwa psychologiczno-pedagogicznego. Działania te polegały na udzielaniu wsparcia psychologa i pedagoga w postaci terapii indywidualnej dla dziecka jak i dla rodzica/opiekuna, poradnictwa w celu nabycia umiejętności radzenia sobie z trudnościami emocjonalnymi, społecznymi oraz wsparcie rodzin w rozwiązywaniu problemów związanych z uzależnieniem dziecka.
				SP ZOZ CLU	F10.2 Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania spowodowane używaniem alkoholu Liczba leczonych: 233 Liczba udzielonych świadczeń: 4568 UMOWA Z NFZ F43 Reakcja na ciężki stres i zaburzenia adaptacyjne (współuzależnienie) Liczba leczonych: 38 Liczba udzielonych świadczeń: 619 UMOWA Z NFZ F10.1 Picie szkodliwe Liczba leczonych: 9 Liczba udzielonych świadczeń: 18 UMOWA NFZ
	4.5	Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie Centrów Integracji Społecznej (zad. 6) jako wyraz celu IV „Profilaktyka selektywna” MPPiRPA oraz PN.	2019-2022	Urząd Miasta Rzeszowa Centrum Integracji Społecznej	Zgodne z Miejskim Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

				MOPS Organizacje pozarządowe	Centrum Integracji Społecznej działa w ramach realizacji zadań publicznych w zakresie pomocy społecznej. Zadanie to jest wspierane w formie dotacji z budżetu Miasta Rzeszowa. Środki przeznaczone z dotacji w 2023 r. na działalność CIS to 200 000 zł. W ramach zadania z reintegracji społecznej i zawodowej CIS w 2023 r. korzystało 48 osób.	
		4.6	Prowadzenie zajęć dla młodzieży (szczególnie dziewcząt w wieku 13-19 lat) i rodziców na temat zagrożeń wynikających ze spożywania przez kobiety alkoholu w czasie ciąży.	2019-2022	SP ZOZ CLU	Brak danych.
		4.7	Aktywizacja zawodowa i społeczna osób uzależnionych od alkoholu.	2019-2022	MOPS	Pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rzeszowie zawierają kontrakty socjalne z osobami uzależnionymi od alkoholu. W roku 2023 zostało zawartych 27 kontaktów socjalnych z takimi osobami.
		4.8	Kształtowanie właściwych postaw społecznych wobec problemów alkoholowych poprzez wspieranie i prowadzenie kampanii społecznych na temat wpływu alkoholu na organizm oraz ryzyka szkód wynikających ze spożywania alkoholu.	2019-2022	Urząd Miasta Rzeszowa Organizacje pozarządowe	Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Rzeszowa realizował konkurs ofert na zadanie pn. „Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych w tym na rzecz osób uzależnionych i współuzależnionych”. Przedmiotem zlecenia było wykonanie działań z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym, polegających na prowadzeniu profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności na rzecz osób uzależnionych i współuzależnionych.
		4.9	Program terapeutyczny dla osób chcących ograniczać picie alkoholu.	2019-2022	SP ZOZ CLU	Brak danych.
		4.10	Specjalistyczna diagnoza i pomoc terapeutyczna dla dzieci z FASD oraz ich opiekunów.	2019-2022	SP ZOZ CLU	1 osoba
5	Zwiększenie skuteczności działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szkole i w środowisku lokalnym upowszechnianie informacji dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości przeciwdziałania przemocy w rodzinach, w szczególności z problemem alkoholowym;	5.1	Podniesienie świadomości społecznej i zintensyfikowanie działań profilaktycznych i interdyscyplinarnych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie (cel szczegółowy I) jako wyraz celu głównego: „Zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w Rzeszowie” Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2020.	2019-2022	MOPS	W 2023 roku specjaliści OPSiIK (psycholog lub pracownik socjalny) wzięli udział w 9 spotkaniach Grup Roboczych i Diagnostyczno - pomocowych organizowanych przez Zespół Pracowników Socjalnych do Spraw Przeciwdziałania Przemocy Domowej. W 2023 r. ZESPÓŁ DS PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE podejmował działania zgodnie na rzecz zmniejszenia skali zjawiska przmemy w formie: 1. Ilość interwencji 206, 2. Udzielenie poradnictwa socjalnego 634, 3. Ilość NK 354, 4. Liczba pokrzywdzonych w wyniku przemocy domowej 631, 5. Liczba stosujących przemoc domową 418.
		5.2	Poradnictwo i interwencja kryzysowa wobec osób doświadczających przemocy w rodzinie z problemem alkoholowym (zad. 5) jako wyraz celu III „Psychoterapia rodzin z problemem alkoholowym i narkotykowym oraz Dorosłych Dzieci Alkoholików” MPPIRPA oraz PN.	2019-2022	MOPS	W 2023 r. w OPSiIK wsparcie psychologiczne w formie poradnictwa lub interwencji kryzysowej zostało udzielone 5 osobom dotkniętym przemocą w rodzinie z problemem alkoholowym.

5.3	Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie (cel szczegółowy III) jako wyraz celu głównego: „Zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w Rzeszowie” Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2020.	2019-2022	MOPS	W ramach oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie podjęto działania informacyjne o możliwości skorzystania z pomocy w formie udziału w zajęciach korekcyjno-edukacyjnych oraz sporządzono formularza Niebieska Karta – D wobec 157 osób. – 2023 r. Organizacja Konferencji "Stop Przemocy", w której wzięło udział 200 uczestników, w tym przedstawiciele służb medycznych, służb mundurowych, oświaty oraz służb socjalnych. Akcja informacyjno-edukacyjna "Edukacyjny czerwiec" (akcja objęła 90 placówek oświatowych).
			Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Założenie poprzez MKRPA Rzeszów 5 Niebieskich Kart
			SP ZOZ CLU	Założenie przez pracowników SP ZOZ CLU 8 Niebieskich Kart
5.4	Tworzenie wspólnego systemu wsparcia opartego na platformach współpracy podmiotów publicznych jak i niepublicznych, działający w obszarze przemocy w rodzinie. Wypracowanie systemu współpracy pomiędzy pracownikami socjalnymi a przedstawicielami policji, który polega na wspólnym monitorowaniu środowisk dotkniętych problemem przemocy oraz zagrożonych występowanie przemocy.	2019-2022	MOPS	W ramach tworzenia wspólnego systemu wsparcia, współpracę nawiązano z: a) policją, b) prokuraturą, c) Sąd, d) pomoc społeczna, e) ochrona zdrowia, f), oświata, g) Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, h) organizacje pozarządowe.
5.5	Prowadzenie pogłębionej pracy socjalnej na rzecz osób/rodzin doświadczających przemocy oraz podejrzanych o stosowanie przemocy.	2019-2022	MOPS	Liczba rodzin objętych pracą socjalną świadczoną przez pracowników Zespołu pracowników socjalnych ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie - 446.
5.6	Program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie.	2019-2022	MOPS	W 2023 r. nie udało się zebrać grupy do przeprowadzenia Programu
5.7	Powolywanie Grup Roboczych, na których podejmowane są działania wobec osób podejrzewanych o stosowanie przemocy w rodzinie.	2019-2022	MOPS Miejski Zespół Interdyscyplinarny	W 2023 r. powołano 166 grup roboczych i 101 grup diagnostyczno - pomocowych.
5.8	Udział przedstawiciela poradni PPP w posiedzeniach MZI MOPS: a/ konsultacje dla rodziców, b/ mediacje rodzinne, c/ szkolenia rad pedagogicznych, d/ szkolenia w ramach sieci wspomaganie dla pedagogów szkolnych, e/ współpraca z Sądem Rejonowym w Rzeszowie, prokuraturami.	2019-2022	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna Nr 2	Brak danych.
5.9	Diagnoza, psychoterapia, interwencja kryzysowa dla osób doświadczających przemocy w rodzinie z problemem alkoholowym.	2019-2022	SP ZOZ CLU	Diagnoza i psychoterapia indywidualna i grupowa dla osób doświadczających przemocy w rodzinie: 177 świadczeń, 23 osoby

		5.10	Działania psychoedukacyjne wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.	2019-2022	MOPS	Liczba osób objętych działaniami: 418 osób stosujących przemoc domową
CEL STRATEGICZNY 5: Promocja zdrowego i aktywnego starzenia się jako wyraz realizacji celu operacyjnego 5 Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020						
Cel operacyjny		Zaplanowane interwencje		Czas realizacji	Podmioty realizujące	Miernik efektywności
1	Promocja zdrowia psychicznego w populacji osób starszych	1.1	Wspieranie działań na rzecz poprawy opieki geriatrycznej osób starszych i ich rodzin w ramach Programu Promocji Zdrowia i Profilaktyki dla Miasta Rzeszowa na lata 2016-2020 (Pkt 8).	2019-2022	Podmioty prowadzące działalność leczniczą	Zgodne z Programem Promocji Zdrowia i Profilaktyki dla Miasta Rzeszowa.
					Organizacje pozarządowe	
		1.2	Dobra dostępność do usług i opieki zdrowotnej m.in. w szpitalach oraz na rzecz osób starszych jako wyraz celu szczegółowego dla celu głównego: C.2. Miasto społecznie spójne i zintegrowane – Poprawa warunków życia mieszkańców i stanu bezpieczeństwa publicznego Strategii Rozwoju Miasta Rzeszowa do roku 2025.	2019-2022	Podmioty lecznicze	Zgodne z Strategią Rozwoju Miasta Rzeszowa.
					Urząd Miasta Rzeszowa	
		1.3	Poprawa jakości życia osób starszych jako wyraz celu strategicznego obszaru priorytetowego III: „Politykasenioralna” Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2016-2022.	2019-2022	MOPS	Zgodne z Strategią Rozwoju Miasta Rzeszowa.
					Urząd Miasta Rzeszowa	
					Organizacje pozarządowe	
2	Zwiększenie integracji społecznej osób starszych	2.1	Sprawny system wsparcia osób z grup nieuprzywilejowanych jako wyraz celu szczegółowego dla celu głównego: C.2. Miasto społecznie spójne i zintegrowane – Poprawa warunków życia mieszkańców i stanu bezpieczeństwa publicznego Strategii Rozwoju Miasta Rzeszowa do roku 2025.	2019-2022	Urząd Miasta Rzeszowa MOPS	Zgodne z Strategią Rozwoju Miasta Rzeszowa.

2.2	Wykorzystanie sieci społecznościowych do wsparcia grup społecznie marginalizowanych (m.in. osób niepełnosprawnych) jako wyraz celu szczegółowego dla celu głównego: C.2. Miasto społecznie spójne i zintegrowane – Poprawa warunków życia mieszkańców i stanu bezpieczeństwa publicznego Strategii Rozwoju Miasta Rzeszowa do roku 2025.	2019-2022	MOPS	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rzeszowie w 2023 r. realizował Program "Korpus Wsparcia Seniorów". Program skierowany był do osób w wieku 65 lat i więcej i podzielony był na dwa Moduły. Moduł I polegał na wsparciu ze strony wolontariusza i w 2023 r. z takiego wsparcia skorzystało 5 seniorów. Ośrodek nawiązał współpracę z 1 wolontariuszem świadczącym pomoc. Moduł II polegał na wyposażeniu seniorów w opaski bezpieczeństwa, które połączone są z telecentrum opieki. W 2023 r. do udziału ze wsparcia zostało zakwalifikowanych 375 seniorów, jednak z uwagi na rezygancje, ostatecznie ze wsparcia korzystało 354 seniorów.
2.3	Wykorzystanie Rzeszowskiej Rady Seniorów, jako ciała o charakterze doradczym i inicjatywnym Prezydenta Miasta Rzeszowa, do identyfikacji potrzeb osób starszych oraz definiowania metod ich zaspokojenia w oparciu o potencjał Miasta.	2019-2022	Urząd Miasta Rzeszowa	Liczba posiedzeń Rzeszowskiej Rady Seniorów: 6
2.4	Zlecanie, realizacja i koordynowanie prawidłowego przebiegu Senioraliów Rzeszowskich („Senior w Mieście”), jako corocznego cyklu, zawierającego wydarzenia o charakterze zdrowotnym, profilaktycznym, społecznym, kulturalnym, rekreacyjnym i sportowym.	2019-2022	Urząd Miasta Rzeszowa	Liczba inicjatyw zrealizowanych w ramach Senioraliów Rzeszowskich: 50
			Jednostki miejskie	
			Organizacje pozarządowe	
			Podmioty i osoby prywatne	
2.5	Budowanie lokalnych koalicji instytucji i organizacji pozarządowych na rzecz diagnozy i rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii, z uwzględnieniem środowisk akademickich i senioralnych.	2019-2022	Urząd Miasta Rzeszowa	Brak danych.
			Organizacje pozarządowe	
			Rady Osiedli	
			Kluby seniora	
2.6	Promowanie aktywności osób 50+ w zakresie wolontariatu oraz lokalnego partnerstwa na rzecz mieszkańców miasta Rzeszowa w ramach Rzeszowskiego Centrum Wolontariatu 50+.	2019-2022	Urząd Miasta Rzeszowa	Liczba inicjatyw: 1 Liczba uczestników: 300
			Organizacje pozarządowe	
2.7	Zarządzanie wiekiem z wykorzystaniem formuły Open Space Technology. Konieczność akceptacji faktów i adaptacji do zmian w wymiarze międzypokoleniowym.	2020	Urząd Miasta Rzeszowa	Brak realizacji.

					Organizacje pozarządowe	
		2.8	Aktywizacja seniorów oraz opiekunów osób niepełnosprawnych drogą do poprawy samopoczucia i samoleczenia – wsparcie innowacyjnych metod rehabilitacji osób niesamodzielnych.	2020-2022	Urząd Miasta Rzeszowa	Brak danych.
					Organizacje pozarządowe	